

збільшився і обсяг міжнародних транзитних перевезень територією України: наприклад, у минулому році показники зростання сягнули 20%.

Необхідність подальшого розвитку транспортної сфери у нашій державі обумовило посилення уваги фахівців та влади до сучасних логістичних та інформаційних технологій, які охоплюють виробництво, постачання, матеріальні, фінансові та інформаційні потоки. Як свідчать підрахунки фахівців Міністерства транспорту, застосування таких технологій дає можливість скорочення транспортних витрат вантажовідправників на 20-30%.

Транспортно-логістичні операції з доставки товарів завжди відігравали дуже велику роль у міжнародних господарських зв'язках, але через обмеженість у розвитку засобів транспорту і зв'язку, просторові масштаби основної маси таких операцій були невеликими і рідко виходили на трансконтинентальний або міжконтинентальний рівень.

Світовий ринок логістичних послуг, за результатами досліджень та розрахунків, нині характеризується не тільки великими обсягами та динамікою, а й просторовою структурою, в якій перевага належить країнам Західної Європи (зокрема ЄС) – 27,5%, Північної Америки (зокрема США) – 26,7%, країнам Азійсько-Тихоокеанського регіону (зокрема Японії) – 19%.

Об'єднана Європа в особі Європейського Союзу нині інтенсивно працює над створенням Пан'європейської транспортно-логістичної системи, яка має забезпечити зростаючі потоки вантажів та пасажирів у межах розширеної до 27 країн-членів Спільноти, а також – надійно зв'язати країни ЄС з сусідніми країнами та регіонами світу, з якими здійснюють зростаючі обсяги торгівлі товарами та послугами, міжнародних інвестицій тощо.

Сполучення з країнами-сусідами Євросоюзу відіграють важливу роль у формуванні інтегрованої Пан'європейської ТЛС. У цьому контексті важливим є укладення Угоди між Швейцарією та ЄС про нові альпійські залізничні сполучення у Швейцарії, територія якої характеризується дуже високою інтенсивністю перевезень. У Західних Балканах основні проекти стосуються Дунаю. Також у структурі Пан'європейської ТЛС важливу роль відіграє мережа внутрішніх водних шляхів міжнародного значення. Пан'європейські транспортні зони представлені морськими басейнами і включають Чорноморську, Баренцеву, Євроарктичну та Середземноморську мультимодальні територіально-транспортні зони, які мають певний характер геопросторової організації та комплексно-пропорційного розвитку транспортно-логістичної діяльності.

Активізація участі України в процесах стратегічного розвитку транспортно-логістичної

системи Європейського Союзу має бути спрямована на те, щоб значна частина цього транзитного потоку товарів пройшла через транспортну систему нашої країни, що може принести додатково до бюджету України 7 млрд. дол.

У проектах стратегічного розвитку транспортно-логістичної сфери в Україні відводиться важливе місце через її надзвичайно вигідне транзитне положення. Це підтверджує найвищий серед країн Європи транзитний рейтинг. Визначаються наступні напрямки участі України у Європейській транспортно-логістичній інтеграції:

- Пан'європейські транспортні коридори (ПЕК);

- Трансконтинентальні транспортні коридори (ТКТК);

- Пан'європейські транспортні зони (ПЕТЗА);

- Міжнародні логістичні термінали (МЛТ).

Оптимальним напрямком розвитку транспортної галузі України є формування багатопрофільної та багатофункціональної інтегрованої транспортно-логістичної системи країни, яка б:

- стала засобом інтеграції вітчизняного транспортного комплексу в міжнародні транспортно-логістичні системи шляхом забезпечення їх ефективної взаємодії;

- задовольняла потреби споживачів транспортно-логістичних послуг за рахунок гармонізації їх інтересів з інтересами всіх учасників транспортно-розподільного процесу;

- сприяння реалізації ефективної транспортної політики на основі раціонального розподілу інвестиційних коштів держави та приватного сектору;

- створювала гнучку тарифну політику на різних видах транспорту з метою збільшення транзитних вантажних потоків через територію України на основі формування оптимальних схем доставки вантажу.

УДК 334.012.82:656.2

ПЕРСПЕКТИВИ УЧАСТІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Пащенко Ю.Є., д.е.н., професор (МНТУ ім. Ю.Бугая)

Початок ХХІ століття характеризується динамічним розвитком інтеграційних процесів у багатьох країнах світу, що зумовлено глобалізацією. Найважливішими рисами сучасності стають: зростання взаємозалежності економік різних країн, зростання міжнародного

руху товарів та факторів виробництва, розвиток інтеграційних процесів на макро- і мікрорівнях, інтенсивний перехід розвинутих країн від замкнених національних господарств до економіки відкритого типу, зверненої до зовнішнього світу та розвиток процесів створення єдиного торгового ринку на різних континентах. Глобалізація міжнародної торгівлі й транснаціоналізація великих компаній припускають безперешкодне переміщення ресурсів і товарів, що неможливо здійснити без транспортного комплексу.

Транспорт є важливою галуззю господарства України. У структурі ВВП нашої держави частка транспортних послуг перевищує 10%. Розвинена мережа транспортних комунікацій та надзвичайно вигідне транзитне розташування України на перехресті Євро-Азійських транспортних маршрутів є потужною базою для участі України в глобальних інтеграційних процесах. Але, функціонуючи в умовах ізоляції від світових інтеграційних процесів, в вітчизняній транспортній галузі виник ряд проблем, що пов'язані з консервуванням застарілих технологій, форм управління та з втратою ефекту від переваг міжнародного поділу праці. Така ситуація негативно впливає на роботу транспортного комплексу країни, знижує ефективність економіки в цілому.

Доцільність інтеграції транспортної мережі України в Європейську та світову транспортні системи обумовлюється необхідністю залучення додаткових обсягів транзитних перевезень і валютних надходжень; скорочення транспортних витрат; наближення до міжнародних стандартів перевезення пасажирів і вантажів, енергетичних і екологічних показників роботи транспорту; збільшення частки українського експортного потенціалу на міжнародному ринку транспортних послуг шляхом значного підвищення конкурентоздатності вітчизняних перевізників, підтримки оперативної готовності національної транспортної системи до використання її в інтересах підвищення обороноздатності країни.

Враховуючи вищевикладене, слід визначити, що транспортна галузь України є важливою ланкою посилення співпраці з Європейським Союзом і важливим чинником Євроінтеграційної стратегії України, а участь вітчизняної транспортної галузі в міжнародних інтеграційних процесах може забезпечити значний економічний ефект.

УДК 338.47

УМОВИ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В КРАЇНАХ ЄВРАЗІЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ПРИ ФОРМУВАННІ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ

*Полякова О.М., к.е.н., доцент,
Соломніков І.В., студент (УкрДАЗТ)*

Формування єдиного транспортного простору в області транспортних коридорів та транспортної інфраструктури вимагає вирішення наступних завдань:

- підготовку і реалізацію пропозицій за оптимальними транспортними схемами перевезення пасажирів і вантажів, створення раціональних схем розміщення міжнародних логістичних центрів;

- визначення найбільш актуальних проблем розвитку транспортної інфраструктури з метою ліквідації бар'єрів, що перешкоджають вільному переміщенню транспортних засобів по території держав на євразійському просторі, використання транзитного потенціалу країн;

- координацію зусиль країн-транзитерів з приведення транспортних комунікацій у відповідність міжнародним стандартам;

- розвиток взаємодії між різними видами транспорту, організацію змішаних (мультимодальних) перевезень;

- усунення природних перешкод (бар'єрів), що негативно позначаються на розвитку перевезень за рахунок розвитку магістральної транспортної мережі та удосконалення управління рухом на ній;

- формування фінансових механізмів спільного розвитку транспортної інфраструктури;

- правове забезпечення перевезень;

- реалізація комплексу заходів з підвищення безпеки транспорту.

Вирішення цих завдань здійснюється на основі ефективної інтеграції. Основними умовами інтеграційних процесів, враховуючи міжнародний та вітчизняний досвід, у тому числі і в рамках співробітництва в галузі транспорту, є:

- приблизно рівний рівень економічного розвитку країн-учасниць інтеграційного процесу;

- позитивна динаміка економічного розвитку держав, що інтегруються;

- близькі системи господарювання, принципи організації управління економікою;

- географічна близькість країн-учасниць і напрацьовані ними раніше господарські зв'язки;

- наявність ініціюючого центру;

- можливість побудови митного союзу;

- політична воля керівництва держав, що об'єднуються і їх здатність поступово делегувати окремі повноваження на наднаціональний рівень.